

Bogolo jo bo se nang meelwane mo sedikong sa diphetogo

Setšhaba sa baithuti le maemo a loago a fetoga ka bonako. Fa re ntse re tsamaisana le seno, re batlisisitse ditsela tse dišha tsa go thusa dipharologano le diphetogo tsa baithuti.

Peoleitlho ya diphetogo

Fa re ntse re bula nagamelelwane e mešha mo loetong lwa rona lwa diphetogo, re ntse re tokafala mo go begeng ka ga diphetogo. Ka go dirisa didiriswa tse di jaaka sedirisiwa lenaneothalo la diphetogo, re beile leitlho maiteko a diphetogo le ditiragalo tsa bothokwa mo yunibesiting yotlhe, ka tsela e e tseneletseng le e e utlwalang.

Tlhokomelo ya diphetogo

Dithulaganyo di le mmalwa tsa tlhokomelo ya phetogo di dira mmogo go netefatsa gore yunibesiti e nna e le mo tseleng ya go fitlhelela maitlhommo le maikaelelo a yone a diphetogo. Tseno ke Komiti Tlhokomelo ya Diphetogo, Komiti Tekatekanyothapo ya Batho le Setso le Komiti Tlhokomelo ya Botshelo Jwa Baithuti.

Go tswa foo go na le makgotlakgakololo a mabedi a diphetogo. Foramo ya Setheo ke komiti ya semolao e e gakololang Lekgotla ka ga merero ya diphetogo, fa Komiti Dipharologano le Diphetogo ya Baithuti (SDTC) e etse tlhoko diphetogo mo tikologong ya baithuti.

Kwa ntle ga dithulaganyong tse tsa semmuso tsa botsamaisi, re rotloetsa badiri le baithuti go batla ditsela tse di tshamilweng le tse di mosola tsa go rotloetsa baithuti ba ba farologaneng le setlhopho sa baeteledipele ba baithuti. Seno se akareditse go tsamaisa mananeo a a malebana le tiriso ya dipuonsi, bong, maikutlo thobalano, bothale jwa setso le bogole.

Koketso ya boleng

Baithuti ba le bantsi ba ikutlwa ba phuthologile mo lefatsheng la dijithale, dithamoseswa tse di jaaka Language Portrait App ya NWU e le sediriswa se se bothokwa go tokafatsa maitemogelo a baithuti ka kakaretso.

App eno e rotloetsa go nna le seabe mo dipharologanong tsa puo le bokgoni mo gare ga baithuti mme ke selo se se bothokwa thata se se dirang gore go nne le tiriso ya dipuonsi. App eno e mosola mo tikologong ya thuto le mo go tse dingwe.

Botshelo jwa Baithuti le Batho le Setso ba ne ba dirisana mmogo mo matsholong le mananeong a a kopanetsweng go diragatsa dingwaelo tsa NWU. Sekai e ne e le Dikabo tsa Metswedi ya tshedimose tse le Thulaganyo ya Temogo ya Boitshwaro jwa Boagi tsa NWU, tse di simolotsweng ka 2023 go amogela dikabelo tsa badiri le baithuti mo go tsholong boleng jwa NWU le go dira jaaka badiragatsi ba diphetogo.

O ka buisa mo go oketsegileng ka dikabo tseno mo karolong e e buang ka metselotsele ya rona ya boleng.

Re motlotlo ka seabe se maloko a botsamaisi jwa maemo a a kwa godimo a nnileng le sone mo maitekong farologaneng a diphetogo tsa mafapha. Mokaedi Mogolo wa rona wa tsa botshelo jwa moithuti le tiro e a e abetsweng: diphetogo, Mop Sibusiso Chalufu, e ne e le leloko le le matlhagathaga la Setlhopho sa Ditogamaano tsa Diphetogo tsa Diyunibesiti tsa Aforika Borwa (USAF) le Foramo ya Batsamaisi ba Diphetogo.

Tatelelo le kgontsho ya tekatekano

Ka 2023, re konoseditse Leano la Tekatekano ya Ditiro (EEP) la 2021 go ya go 2023 mme ra wetsa tlhabololo le go amogela leano le lešha la dingwaga tse tharo la 2024-2026.

Go ya ka mekgele e e beilweng mo EEP ya ga jaana, batho ba bantsho ba tshwanetse go dira bonnye jo bo ka nngang 70% ya batho ba ba tlhophilweng mme batho ba ba nang le bogole ba tshwanetse go dira 2% ya badiri.

Mekgele e tsentswe mo Leanong la Ngwaga le Ngwaga la Tiragatso (APP) la yunibesiti la 2023 mme la tsenngwa mo ditumalanong tsa tiragatso tsa batsamaisi ka bongwe ka bongwe.

Dikarolo tse di bothokwa tsa tiragatso di akareditse botsamaisi jwa tekatekanyothapo le pharologano le thotloetso le setso se se rategang sa NWU. Dikarolo tsa Konokono tsa Tiragatso (KPA) tsa maitsholo le tsone di tsentswe mo ditumalanong tsa go dira tsa batsamaisi ba bagolo..

Tshekatsheko ya dingwaga di le thataro ya tekatekanyothapo kwa NWU di bontsha gore porofaele ya kemedi badiri ba NWU e ntse e tthatloga fa e sale ka 2017. Tlhagiso e e fa tlase e bontsha kgatelopele e re e dirileng go fitlhelela kemedi e e lekalekanang ya batho mo ditlhopheng tse di tlhophilweng.

Lotso	2017	2023	Kgatelopele	
Moaforika	32,50%	43,10%	10,60%	Tokafalo
Mokhalate/ Wa Mmala	5,62%	7,21%	1,59%	Tokafalo
Moditšhaba	1,90%	2,30%	0,40%	Tokafalo
Mointia	1,10%	1,65%	0,55%	Tokafalo
Mosweu	58,80%	45,73%	-13,07%	Fokotsega
Palogotlhe	100%	100%	0,00%	

Ka 2023, re tlhabolotse Pegelo e e akaretsang ya Loeto lwa Diphetogo, e e felletseng ka dikokoano tsa go tlabana botlhale tse pedi tse di neng di tsamaisiwa ke Mop Crain Soudien, motlatsa-motlatsamokanseliri wa pele wa Yunibesiti ya Cape Town le modulasetulo wa Komiti ya Tlhokomelo ya Bakabinete ya Diphetogo.

Nngwe ya dikakantsho tsa botlhokwa tse di tlhagileng go tswa mo kokoanong ya go tlabana botlhale ya bobedi ya go rulaganya kgatiso e e ka ga loeto lwa diphetogo lwa YBB. Kgatiso eno e ne e tlile go gololwa jaaka karolo ya meletlo ya segopotso sa 20 sa NWU.

Diphetogo tsa thuto

Ditogamaano ya rona tsa diphetogo tsa kharikhulamo di akaretsa go naya baithuti kitso e e tseneletseng ka ga dithuto tsa bone le mekgwa e e amanang le tsone, mmogo le go tlhaloganya ka bophara dikgwetlho tsa segompieno tsa setšhaba.

Ditšhono tsa go ithuta mo tirong (WIL) le go ithuta mo ditirelong (SL) di rotloetsa maitsholo a go tlhokomela le go nna le maikarabelo mo setšhabeng.

Mananeo otlhe a thuto a NWU a tlamela ka dintlhatebo go mefuta e e farologaneng ya megopolo le ditsamaiso tsa tlhaloso, go akarediwa, fa go leng maleba, ditsamaiso tsa kitso ya tlhologo.

Mo ngwageng wa 2023, magoro otlhe a ne a boeleditse maano a one a puo go tsamaelana le Pholisi e e Tlhabolotsweng ya Puo ya NWU.

Go dirilwe diphetogo tse pedi tse dikgolo mo maanong otlhe a puo. Sa ntlha, re akareditse go tselwa ga dithulaganyong tse dikhutshwane tsa go ithuta go rotloetsa tiriso ya dipuontsi le bokgoni jwa go bua dipuo tse di farologaneng ka thelelo mo ditumalanong tsa ditiragatso tsa badiri.

Sa bobedi, re lemogile gore go tshwanetse ga bewa kwa pele tokafatso ya tlamele ya didiriswa, segolo thata mo dipuong tsa Seaforika.

Ka 2023, Bokaedi jwa Dipuo bo dirile le Setheo sa go Ruta le go lthuta go katisa bagakolodi ba barutegi ba le 372, batlhatlheledi ba tlaleletso le batlhatlheledi ba ba rutang le go ithuta ka mekgwa ya puontsi.

Gape re neetse baithuti ba ngwaga wa ntlha katiso ya temogo ya bopuontsi ka nako ya beke ya dintlhatebo.

Porojeke ya New Century Curriculum e simolotswe ka 2023 go samagana le go boelediwa ga dithuto ka go tsepamisa mogopolo mo ngwageng wa ntlha le wa bofelo wa dithuto tsa dikirii ya pele. Porojeke e ikaletse go batlisisa gore ditlhopho tsa ntlha tsa thuto le mekgwa ya go ruta mo ngwageng wa ntlha di tlamela baithuti jang go nna le bokgoni le kitso e e tlhokegang gore ba kgone go atlega mo dithutong tsa bone tsa pele ga dikerii.

Dibeke di le tharo tsa temogo di tshwerwe go tshegetsatsa diphetogo tsa NWU, kamogelo ya tshegetso e e matlhagatlhaga.

Beke ya Temoso ya Bong go tloga ka Phatwe 7 go fitlha ka Phatwe 11 e ne e na le setlhogo se se reng "Losagaripa la Bong" " go rotloetsa temogo le go tlhaloganya pharologano ya bong ka dipuisano mo maranyaneng, go bontshiwa ga difilimi, ditshupo le go taboga ka mebala, go tshegeditswe ke motlatsa-mokanseliri, yo o konoseditseng lobelo le badirimmogo le baithuti.

Mo Bekeng ya Tebano ya Lotso, setlhogo sa ngwaga wa 2023 e ne e le "Go atolosa pono ya gago, lemoga pharologano/lotso mo Aforikaborwa ka matlho a a farologaneng". Dibui go tswa kwa Yunibesiti ya Venda, Khomišene ya Ditshwanelo tsa Botho ya Aforikaborwa le Khomišene ya Ditshwanelo tsa Setso sa Bodumedi le Puo di ne tsa abelana dikakanyo tsa bone le go rotloetsa dingangisano.

Beke ya Temoso ya Dipuo go tloga ka di Phatwe 28 go fitlha ka di Lwetse 1, 2023 e ketekile dipharologano tsa dipuo tsa NWU. Ditiragatso di ne di akaretsa Kgweitho ya Puo ya Metsotso 60, Letsatsi la Bokwaledi kwa Khamphaseng ya Vanderbijlpark le go gololwa ga bukana ya puo e e bidiwang Mpuiseng ("make me talk" ka Seesimane).

Kholokhiamo ka ga go kgololosego ya metswedi ya bopuontsi mo ditheong tsa thuto e e kgolwane e ne tsenetswe ke badiri ba NWU le maloko a Lekgotla la Dipuontsi la Aforikaborwa (PANSALB).

Diphetogo tsa sebaka sa theko

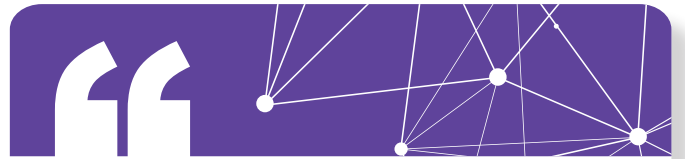
Re tswetsetse go fetola sebaka sa theko ka go akaretsa dikgweto tse dinnye, tse di magareng le tse di potlana (di-SMME) mo ditheong tsa NWU:

- Thotloetso ya go theko e kwa godimo mo lenaaneng la dikarolo tse di maleba, go ikaegilwe ka Togamaano e e tshabotsweng ya Thotloetso ya Theko e e amogetsweng ke Lekgotla kwa bokhutlong jwa 2022.
- Mo diporojekeng tse dikgolo tsa go aga, boradikonteraka ba ka tlhoma batlhankedi ba setšhaba ba ba golaganyang (CLOs) go golaganya le baagi ka ga go tlhoma di-SMME tsa selegae jaaka boradikonteraka ba tlaletso le go dirisa badiri ba selegae mo diporojekeng tsa kago.
- Ditlhokego tsa thendara tsa go nna le seabe ga di-SMME tsa selegae ke tse di akarediwa ka tlwaelo mo dithendareng tsotlhe fa go nna le seabe go go ntseng jalo go kgonegang teng, segolo thata dithendara tsa kago le dikonteraka tsa ditirelo.
- Re tsentse tirisong ditlhoko tsa thendara ya konterakatlaleletso ya karolo ya diporojeke tsa go kago/ dikonteraka tsa ditirelo go boradikonteraka ba selegae.
- Sefalanatshedimoso sa go kwadisa di-SMME se setse e simolotse go dira. Dikokoano tsa go tshabana bothale di tla tshwarwa go ruta di-SMME le batlamedi ba selegae gore ba ka kwadisa jang dikgweto tsa bone.
- Go tlhomilwe di-CLO mo dikhamphaseng tsotlhe go thusa mo tiragatsong ya Togamaano ya Thotloetso ya Theko.
- Ditlamo di le pedi di abetswe tumalano ya ngwaga o le mongwe gore di diragatse maikarabelo a go nna bagokaganyi ba tsa loago.
- Go dirilwe lenaneo le le tshegetsang di-SMME le batlamedi ba selegae, le le nang le mananeo a semmuso a go tshabana batlamedi le dikokoano tsa go tshabana bothale.
- Go tlhomilwe moitseanepe wa tshabano ya batlamedi le motsamaisi.
- Re tlhomile setlhopho sa tiro se se nang le baemedi ba Lefapha la Ditirelo, la Ditšhelete, la Tirisano mmogo le Setšhaba, la Dikgolagano le Bannaleseabe le Ofisi ya Motlatsa-Mokanseliri go tsenya tirisong letlhomo la go tsaya karolo ga selegae le tirisano mmogo ya setšhaba.

Go Leba Kwa Pele

NWU e iteile sehuba go tlhoma setso sa setheo se se kopaneng le tsela e e kgethegileng ya botshelo jwa NWU e e tshegetsang leano la rona le go bua ka tlhokomelo, tekatekano le tshiamo go botlhe. Phetogo e tla nna selo se segolo mo lenaaneng la rona la tiro mo dingwageng di le dintsi tse di tlang.

Diphetogo di dirwa go tswa kwa godimo, ka maloko a Lekgotla le Batsamaisi ba ba kwa Godimo ba tsenya letsogo pontsheng mo ditogamaanong tsa rona tsa diphetogo, dipholisi le maiteko.

POLELO YA LEKGOTLA KA GA DIPHETOGO

NWU e dumela gore phetogo e e oketsang boleng e tshwanetse go akarediwa thata mo ditirong tsotlhe tsa rona, go simolola ka phetogo ya kharikhulamo go fitlha ka phetogo ya setso sa setheo.

Maloko otlhe a rona a tlhoka go tswetsa maikaelelo a diphetogo a yunibesiti le go nna bafenyi ba phetogo ya maiteko a diphetogo. Re ikemiseditse go dira diphetogo tse di nang le bokao tse di tla amang matshelo a badiri le baihuthi ba rona ka tsela e e siameng.

Thebolelo ya polelo e e amogetsweng go tswa go Lekgotla la NWU ka Seetebosigo 13, 2024.

RRE BERT SORGDRAGER
MODULASETULO WA LEKGOTLA